

Instrucció 6/2023 del Director General del Servei de Salut per la qual s'estableixen els tràmits que s'han de dur a terme amb l'objecte de garantir el dret a l'accés a l'assistència sanitària en l'àmbit de gestió del Servei de Salut de les Illes Balears a les persones en situació irregular i/o de vulnerabilitat.

Antecedents

1. L'article 43 de la Constitució espanyola reconeix el dret a la protecció de la salut i estableix les competències dels poders públics per organitzar i tutelar la salut pública a través de mesures preventives i de les prestacions i dels serveis necessaris.
2. L'article 1.2 de la Llei 14/1986, de 25 d'abril, general de sanitat, estableix el dret a la protecció de la salut i a l'atenció sanitària de tots els espanyols i ciutadans estrangers amb residència en el territori espanyol.
3. L'article 25.1 de la Llei orgànica 1/2007, de 28 de febrer, de reforma de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, disposa que es garanteix el dret a la prevenció i a la protecció de la salut mitjançant un sistema sanitari públic de caràcter universal.
4. L'article 1 de la Llei 5/2003, de 4 d'abril, de salut de les Illes Balears, estableix que l'objecte d'aquesta Llei és l'ordenació i regulació del sistema sanitari per fer efectiu, en l'àmbit territorial de les Illes Balears, el dret a la protecció de la salut que reconeix l'article 43 de la Constitució. L'article 3 recull els principis que inspiren la regulació de la protecció de la salut que són, entre d'altres, el principi d'universalització de l'atenció sanitària per a tots els ciutadans de les Illes Balears, l'equitat i la superació de les desigualtats territorials i socials en la prestació de serveis, donar prioritat a l'eficiència social i afavorir els col·lectius més desprotegits. L'article 2 estableix que són titulars dels drets que reconeix la Llei els ciutadans residents i els no residents, amb independència de la seva situació legal o administrativa.

5. L'article 4 bis, afegit per la Llei 13/2017, de 29 de desembre, de pressuposts generals de la comunitat autònoma de les Illes Balears per a l'any 2018, reconeix a les persones residents en les Illes Balears del dret d'accés a l'assistència sanitària gratuïta del sistema sanitari de les Illes Balears.
6. L'article 3 ter de la Llei 16/2003, de 28 de maig, de cohesió i qualitat del sistema nacional de salut, modificat pel Reial Decret-Llei 7/2018, de 27 de juliol, sobre l'accés universal al sistema nacional de salut, reconeix expressament el títol jurídic per rebre la protecció de la salut i atenció sanitària a les persones estrangeres que trobant-se a Espanya no tinguin la seva residència legal en el territori espanyol d'acord amb la Llei Orgànica 4/2000, de 11 de gener, sobre Drets i Llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social, en les mateixes condicions que les persones amb nacionalitat espanyola. L'article 3 ter 3 preveu el procediment pel reconeixement del dret a la protecció de la salut y atenció sanitària a les persones estrangeres en situació irregular i assenjala que seran les pròpies comunitats autònomes, en l'àmbit de les seves competències, les que fixaran el procediment per a la sol·licitud i expedició d'un "document certificatiu" que acrediti a les persones estrangeres per poder rebre la prestació assistencial.
7. En data 17 de juliol de 2015, el director general del Servei de Salut va signar Instrucció per la qual s'establien, amb caràcter d'urgència, els tràmits que s'havien de dur a terme amb l'objecte de garantir el dret a l'accés a l'assistència sanitària de les persones estrangeres sense recursos econòmics suficients, en l'àmbit de gestió del Servei de Salut de les Illes Balears. Malgrat això, amb els canvis normatius produïts des de l'any 2015, es considera necessària la revisió d'aquesta Instrucció dictada a l'any 2015, revisant el procediment que ens ocupa i proporcionant d'aquesta manera la seguretat jurídica necessària. D'aquesta manera, es distingeixen dos col·lectius d'usuaris que puguin necessitar assistència sanitària, uns ja inscrits al padró del municipi on resideixen - per als quals el reconeixement a la seva assistència sanitària pertany als propis departaments d'admissió dels centres -, i uns altres que tenen dificultats per diferents motius en el seu empadronament, als quals s'afegeix la seva situació de vulnerabilitat. És per a aquests usuaris la instrucció que ara ens ocupa.
8. La Resolució de 20 de juny de 2019, de la Direcció General de Cartera Bàsica de Serveis del Sistema Nacional de Salut i Farmàcia, per la qual es fan públiques les "Recomanacions per al procediment de sol·licitud, registre i expedició del document certificatiu que acredita les persones estrangeres que trobant-se a Espanya no tingui residència legal en territori espanyol, per rebre assistència sanitària".
9. Així les coses, davant d'aquesta situació i a fi d'aclarir i homogeneïtzar tant els criteris d'inclusió de les persones amb situació irregular i/o de vulnerabilitat sense recursos econòmics com el procediment de reconeixement del dret temporal a

l'assistència sanitària en el sistema sanitari públic de les Illes Balears, es crea el Punt d'Orientació i Accés a la Assistència Sanitària depenent del Serveis Centrals del Servei de Salut (POAAS), la qual cosa permetrà l'agilitat i la facilitat en la desburocratització del reconeixement al dret a la assistència sanitària dels usuaris que puguin trobar-se en situació irregular i de vulnerabilitat, manquin de recursos econòmics suficients i no tinguin accés a l'assistència sanitària de la xarxa pública del Servei de Salut de les Illes Balears.

PER TOT AIXÒ, en virtut de les funcions que m'atribueixen l'article 11.1 i l'article 12.1.u del Decret 39/2006, de 21 d'abril, pel qual s'aproven els Estatuts del Servei de Salut de les Illes Balears, dicto la següent

Instrucció

A. Dret i cobertura

1. Es reconeix el dret a l'accés a l'assistència sanitària en el Servei públic de Salut de les Illes Balears als usuaris que resideixen irregularment i sense recursos a les Illes Balears, en l'àmbit de cobertura que estableix l'article 3 de la Llei 16/2003, de 28 de maig, de Cohesió i Qualitat del Sistema Nacional de Salut.
2. L'extensió de la cobertura és la de la totalitat de la cartera de serveis del Servei de Salut de les Illes Balears, és a dir la mateixa que la de qualsevol resident en el territori de les Illes Balears amb cobertura pública, i són aplicables els mateixos drets i deures.
3. El reconeixement del dret serà per un període de 12 mesos prorrogables fins a un màxim de 24 mesos, durant el qual s'haurà de sol·licitar la Targeta Sanitària Individual (TSI).

B. Creació d'un Punt d'Orientació i Accés a l'Assistència Sanitària

1. Es crea específicament una unitat per a l'Orientació i Accés a l'Assistència Sanitària per a la ajuda als usuaris en situació irregular i/o de vulnerabilitat en l'accés a l'assistència sanitària, proporcionant-los tota la informació que sigui necessària per l'accés a l'assistència sanitària i ajudant-los a la tramitació del mateix.
2. Aquest Punt d'Orientació i Accés a l'Assistència Sanitària centralitza totes les tramitacions d'aquesta població irregular i/o vulnerable del Servei de Salut de les Illes Balears, i es troba ubicat al carrer Joan Munar, 16, juntament amb el Departament de Facturació Centralitzada dels Serveis Centrals del Servei de Salut de les Illes Balears.

C. Requisits per a l'accés a l'assistència sanitària pública als ciutadans que es trobin en situació irregular i amb situació de vulnerabilitat:

L'esmentada assistència serà a càrrec dels fons públics de les administracions competents sempre que aquestes persones compleixin tots els requisits següents:

- a) No tenir l'obligació d'acreditar la cobertura obligatòria de la prestació sanitària per una altra via, en virtut del que disposa el dret de la Unió Europea, els convenis bilaterals i la resta de normativa aplicable.
- b) No poder exportar el dret de cobertura sanitària des del país d'origen o procedència.
- c) No disposar de recursos econòmics suficients per al pagament de l'assistència sanitària.
- d) No existir un tercer obligat al pagament.

D. Procediment per part dels departaments d'Admissió dels centres sanitaris:

1. Els departaments d'Admissió dels centres sanitaris on es produeix l'assistència sanitària no facturaran en cap cas als usuaris que manifestin la seva situació irregular i la manca de recursos econòmics suficients, serà el departament de Facturació Centralitzada dels Serveis Centrals del Servei de Salut el que realitzarà tots els tràmits corresponents al examen i la valoració de cada cas.
2. Els departaments d'Admissió facilitaran a l'usuari que hagi de ser atès (o el seu representant, si escau) els Annexes I, II i III d'aquesta instrucció per a la seva signatura.
3. Admissió registrarà a CIVITAS les dades de l'usuari, prèvia comprovació de possibles registres anteriors, com "Exclusiu Comunitat Autònoma" i tipus de ciutadà "En tràmite". A més, escanejarà els annexes signats i els introduirà dins de la carpeta "Tipo de documentación" de CIVITAS, juntament amb el document identificatiu de la seva identitat.
4. Una vegada introduïdes totes les dades a CIVITAS, el servei d'Admissió sol·licitarà a Infosalut (tel. 971.211.991) cita prèvia per a l'usuari a POAAS. InfoSalut comprovarà la documentació i la situació del pacient i donarà la cita que s'ha demanat, amb dia, hora i lloc de la cita prèvia.

5. Al dia i l'hora de la seva cita, l'usuari atès al centre sanitari acudirà en l'adreça especificada – segons l'illa de residència- juntament amb la seva identificació al Punt d'Orientació d'Accés a l'Assistència Sanitària.
6. L'adreça a la cita prèvia que correspongui només serà facilitada als usuaris als quals se'ls hagi sol·licitat aquesta cita prèvia per part dels departaments d'Admissió.
7. Finalment, destacar que en cap cas es pot facturar o sol·licitar el cobrament de l'assistència a menors i dones gestants que es trobin en la situació per la qual aquesta Instrucció té per objecte.

E. Procediment a seguir per part dels ciutadans irregulars sense recursos per al reconeixement de la seva assistència sanitària

1. En els departaments d'admissió dels centres sanitaris, l'usuari que necessiti assistència sanitària o el seu representant signarà els annexes I, II i III entregats per el servei d'Admissió del centre sanitari on sol·licita l'assistència. Aquest departament d'admissió demanarà cita prèvia al usuari a InfoSalut per el Punt d'Orientació i Accés a l'Assistència Sanitària, on li proporcionaran l'adreça, dia i hora que correspongui per a aquesta cita prèvia.
2. El dia i l'hora de la cita prèvia, l'usuari atès haurà d'acudir amb el document acreditatiu de la seva identitat al Punt d'orientació i Accés a l'Assistència Sanitària per a entrevista.
4. Una vegada realitzada l'entrevista, el personal del Punt d'orientació a la assistència sanitària comprovarà la documentació aportada i les dades expressades per la persona entrevistada, i realitzarà si escau la petició per l'accés a la assistència sanitària.

Notificació

Aquesta Instrucció ha de ser comunicada als titulars de les gerències territorials i als òrgans directius dels Serveis Centrals, a la fi que es verifiqui el compliment d'aquesta Instrucció.

Palma,

Manuel Palomino Chacón.
Director General del Servei de Salut de les Illes Balears

Annex I

FORMULARI PER AL REGISTRE ADMINISTRATIU EN L'ASSISTÈNCIA SANITÀRIA DE LA POBLACIÓ EN SITUACIÓ IRREGULAR O D'ESPECIAL VULNERABILITAT

CENTRE D'ATENCIÓ _____

Dades de l'usuari:

Nom: Llinatge (s).....

Edat NIF/NIE o Passaport:

Data naixement(DD/MM/AAAA):/...../.....

Domicilio complet:

Tipus i nom de la via: N° Pis: Porta:

Localitat: Codi Postal:

Municipi: Província:

País:Telèfon: Adreça electrònica:

COMPROMÍS:

Em comprometo a assistir a la cita prèvia donada per el departament d'Admissió del centre sanitari on he demanat l'assistència sanitària a la fi de regularitzar la documentació requerida per al reconeixement de l'accés a l'assistència sanitària.

El dia de la cita prèvia, em comprometo a acudir al dia i hora indicats al lloc on s'ha indicat, amb el document acreditatiu de la meva identitat al lloc on s'ha indicat a la cita prèvia, segons el lloc de la meva atenció.

Data

..... de de 20.....

Signatura de l'usuari o el seu representant

Annex II

Model de declaració de manca de recursos econòmics

D. _____,

Amb document _____, número _____,

DECLAR

Que no tinc recursos econòmics suficients.

Així mateix, declaro que ni jo ni els menors o les persones discapacitades que conviuen amb mi no estan inclosos en cap dels règims de la Seguretat Social, com a titular o com a beneficiari amb dret a l'assistència sanitària, i que no disposem de cap tipus de protecció sanitària pública.

_____, _____ de/d _____ de 202__

Annex III

Model de declaració jurada que no és procedent l'exportació del dret a l'assistència sanitària des del país de procedència

D. _____,

amb document _____, número _____,

de nacionalitat _____

DECLAR

Que no és procedent l'exportació del dret a l'assistència sanitària des del país de procedència.

_____, _____ de/d _____ de 202__